

УДК 316.3:323.2

А. І. Мазурок,

*бакалавр соціології Київського національного університету
ім. Тараса Шевченка*

ІНТЕНТ-АНАЛІЗ ВИСТУПІВ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО ОПОЗИЦІЙНОГО ПОЛІТИКУМУ: ЛАТЕНТНЕ VS РЕАЛЬНЕ

У статті подаються результати вивчення публічних виступів політиків-опозиціонерів методом інтент-аналізу. Емпіричну базу статті складають виступи політиків на одному з телевізійних шоу України. Проведений інтент-аналіз дозволив виділити реальні та латентні значення, закладені у політичній комунікації.

Ключові слова: методи аналізу текстів, інтент-аналіз, політична комунікація, українська опозиція, аналіз публічних виступів.

Актуальність теми дослідження. Україна – молода держава, що адаптується до цінностей та можливостей демократичних суспільств, принаймні декларований шлях розвитку держави – демократичний вибір та демократичні цінності. Якщо розглядати політичну сферу, то однією з ключових засад демократії у цій сфері є такі ознаки, як багатопартійність, рівні шанси бути обраним у кожного з громадян держави, плюралізм думок, принцип мажоритарності при прийнятті рішень, уникнення диктатури та авторитаризму. Після виборів Президента України 2010 р. в матеріалах ЗМІ все більше публікується даних щодо згорання політичних свобод громадян, зниження рівня свободи слова, концентрації влади в одних руках, нерівний доступ та представленість у ЗМІ (особливо телебаченні) представників різних політичних сил.

7 лютого 2012 р. Верховна Рада України шостого скликання розпочала роботу своєї десятої сесії і водночас тим самим вступила в неофіційну частину передвиборчих перегонів до парламенту, що відбуватимуться у жовтні 2012 р. Ці вибори, на думку багатьох експертів та аналітиків, надзвичайно важливі для країни, оскільки багато в чому визначають курс розвитку країни на найближчі роки. Основною "інтригою" цих виборів аналітики називають два питання: чи зможе провладна більшість отримати конституційну більшість у парламенті, а з іншого боку – чи зможе опозиція консолідувати свої зусилля таким чином, щоб сформувати а) опозицій-

ну просту більшість (програма мінімум), б) конституційну більшість (програма максимум)".

Темою дослідження є аналіз найбільш актуальних публічних виступів представників опозиції задля виявлення основних смислів, які несуть їхні промови, з'ясування, чи дійсно вони орієнтовані на консолідацію сил, чи існує відмінність в інтенціях представників різних опозиційних сил.

Опис і обґрунтування вибору текстів для аналізу: телебачення на сьогодні залишається для більшості українського населення (76,7%, за даними інституту Горшеніна у листопаді 2011 р.) основним джерелом інформації, незважаючи на високий рівень комп'ютеризації та інформатизації. У мережі телеканалів існують різноманітні політичні ток-шоу, що стали вже традиційними для населення, привертають значну частку аудиторії та викликають суспільний резонанс, а тому є важливим каналом подачі інформації.

Одним з таких політичних ток-шоу є "**Свобода слова**" – концептуально нове для українського телебачення інтерактивне ток-шоу. Ведучий цієї суспільно-політичної програми – Андрій Куликов. У "Свободі слова" обговорюється найбільш актуальна, гаряча тема тижня, подія, котра виносить у заголовки новин та газет.

Учасниками програми стають безпосередньо задіяні у події тижня: відомі політики, чиновники, відповідальні за прийняття найважливіших рішень у житті країни, діячі культури та звичайні громадяни біля "відкритого мікрофона". Ток-шоу "Свобода слова" – це завжди яскраві особистості, неординарні думки, жорстка позиція та вміння відстоювати її в суперечці.

"Свобода слова" виходить у прямому ефірі щопонеділка о 22:10. Тривалість програми 2 год. 30 хвилин. Веде програму Андрій Куликов. Матеріали програми стенографуються та публікуються на офіційному сайті програми [2].

Тема розкривається у зіткненні двох протилежних точок зору. Кожна сторона представлена двома головними героями, експертною групою та групою підтримки. Усі вони розташовуються на трибунах одне проти одного.

Герої та теми останніх трьох передач (на час дослідження) були такі:

№	Дата	Тема програми	Опис програми	Герої програми
1	20.02.2012	Яка ціна стратегічного братерства?	Верховна Рада і Державна Дума Росії домовились про синхронний розгляд та ратифікацію Угоди про зону вільної торгівлі у рамках СНД.	1. Соболев С. В. (заступник голови фракції "БЮТ-Батьківщина") 2. Кличко В. В. (лідер партії "УДАР")

			Хоча сам проект угоди ще не готовий до розгляду парламентом, кажуть у Партії регіонів. Чому Росія поспішає, а Україна зволікає з прийняттям рішення? На які війни треба очікувати – після "сирної"? Чи позбавиться Україна "газової пастки" до виборів президента в Росії?	3. Мірошниченко Ю. Р. (народний депутат, фракція Партії регіонів, представник Президента України у ВР) 4. Симоненко П. М. (голова фракції КПУ)
2	27.02.2012	Війна до переможного кінця?	Президентська кампанія в Росії посилила "газовий тиск" на Україну та розгорнула "сирний фронт" на її кордонах. Європа погрожує санкціями та рекомендує зняти звинувачення з колишніх членів уряду. Президент України звинувачує Європу у подвійних стандартах та заявляє, що компромісів з Росією по газу не буде. Чи витримає влада війну на два фронти?	1. Колесніченко В. В. (народний депутат України, фракція Партії регіонів) 2. Каплієнко В. В. (народний депутат, депутатська група "Реформи заради майбутнього") 3. Яценюк А. П. (лідер "Фронту змін", депутат від блоку "НУ-НС") 4. Королевська Н. Ю. (народний депутат, фракція "БЮТ-Батьківщина", лідер УСДП)
3	05.03.2012	Україна – Росія: на порозі змін?	Росіяни обрали президента переважною більшістю голосів уже в першому турі. Володимир Путін пообіцяв, попри всі зовнішні та внутрішні загрози дестабілізації, відтворити Велику Росію. Хто заважає державотворенню Великої країни? На що сподіватися і чого боятися Україні від Росії за нових умов?	1. Бондаренко О. А. (народний депутат, фракція Партії регіонів) 2. Симоненко П. М. (голова фракції КПУ) 3. Смешко І. П. (голова СБУ в 2003–2005 рр., голова ВГО "Сила і честь") 4. Тягнибок О. Я. (лідер ВО "Свобода") 5. Сенченко А. В. (народний депутат, фракція "БЮТ-Батьківщина")

З іншого боку, у фокусі уваги опиняються результати дослідження, проведеного соціологічною службою Центру Разумкова з 9 по 16 грудня 2011 року, в якому було опитано 2008 респондентів віком від 18 років у всіх областях України, Києві та АР Крим за вибіркою, що репрезентує доросле населення України за основними соціально-демографічними показниками. (Вибірка опитування будувалася як стратифікована, багатоступенева, випадкова із квотним відбором респондентів на останньому етапі. Опитування здійснювалося у 131 населених пунктах (із них 79 міських та 52 сільських поселень). Теоретична похибка вибірки (без врахування дизайн-ефекту) не перевищує 2,3% з імовірністю 0,95).

Результати є такими: курсивом позначено опозиційні партії, напівжирним – провладні.

	Груд. 2011
<i>Блок Юлії Тимошенко</i>	15,80
Партія регіонів	13,90
Важко відповісти	13,10
Проти всіх	12,10
Не брав би участі в голосуванні	12,00
<i>"Фронт змін" (А. Яценюк)</i>	9,60
Комуністична партія України (П. Симоненко)	5,30
<i>Партія "УДАР" Віталія Кличка</i>	5,10
<i>Всеукраїнське об'єднання "Свобода" (О. Тягнибок)</i>	3,60
"Сильна Україна" (С. Тігіпко)	3,60

Тому й цікаво було обрати для аналізу інтерв'ю, що проходили з лідерами опозиційних партій. Якщо лідер блоку Юлії Тимошенко, на жаль, наразі перебуває в ув'язненні, тому для аналізу були обрані фрагменти передачі "Свобода слова" від 20, 27 лютого 2012 р., а також від 5 березня 2012 р., де на запитання ведучого та експертів відповідали лідер партії "Український Демократичний альянс за реформи" Віталій Кличко, "Фронту змін" – Арсеній Яценюк, Всеукраїнського об'єднання "Свобода" – Олег Тягнибок, оскільки саме ці партії мають високу ймовірність проходження до парламенту в результаті виборів, окрім того саме ці партії мають високу динаміку приросту кількості потенційних виборців.

Обґрунтування методу дослідження. До обраних текстів було застосовано метод аналізу документів – інтент-аналіз. Інтент-аналіз – метод, запропонований Оксфордською лінгвістичною школою, дозволяє реконструювати інтенції того, хто говорить, за його мовленням; розкрити підтекст, який неможливо виявити за допомогою інших засобів. Іntenціональність є властивістю багатьох ментальних станів і подій, за посередництвом яких вони спрямовані на об'єкти і на стан зовнішнього світу.

Основною метою методу є реконструкція "картини світу", про яку говорить суб'єкт, на основі мовної продукції. В основі одержуваних даних лежить акт суб'єктивного оцінювання інтенціональної спрямованості аналізованого елемента дискурсу. Інтент-аналіз дає можливість говорити про ті уявлення (в т. ч. оціночні) про соціальну структуру суспільства, які в них містяться. Інтент-аналіз дозволяє реконструювати інтенції мовця за його мовленням, розкрити прихований підтекст виступів, недоступний при інших формах аналізу.

Метод часто вживається в політичній сфері. Однією з основних інтенціональних спрямованостей політиків є агітація виборця, що передбачає його залучення, а також консолідацію та активізацію. Кожна з цих складових пов'язана з набором інтенцій, які регулярно, але з різною частотою виявляються в передвиборній ситуації (завоювати увагу, порушити невдоволення, спонукати до дій).

Інтент-аналіз – це аналіз ментальних уявлень про щось. Здійснити його – означає розпізнати наміри того, хто говорить. Розпізнати можемо завдяки тому, що звертаємося до слів, дії. Висловлювання дії – це висловлювання, які здійснюють вплив на читача, тобто виконують перформативну дію.

У цій роботі аналіз здійснювався в межах 4 категорій, у яких було виділено 27 інтенцій.

Абсолютні показники проведеного інтент-аналізу наведені у таблиці 1. Проте, незважаючи на ідентичні умови, в яких перебували оратори, інтерв'ю за об'ємом і за кількістю інтенцій отримали різні. Для того, аби мати змогу порівнювати показники того чи іншого інтерв'ю, мати можливість зіставляти отримані результати щодо інтенціональної спрямованості того чи іншого мовця, ці абсолютні показники були переведені у відносні. Відповідні показники для кожного інтерв'ю були підраховані шляхом знаходження частки кожної з інтенцій до загальної використаної в інтерв'ю кількості інтенцій. В останньому стовпчику надані відсотки кожної з інтенцій від загальної кількості інтенцій, що були виявлені при аналізі відповідно в кожній з категорій аналізу.

Таблиця 1

Розподіл інтенцій (абсолютні показники)

№	Категорія	Інтенція	Інтерв'ю № 1	Інтерв'ю № 2	Інтерв'ю № 3	Всього:
1	Ми	Самопрезентація	3	3	1	7
2		Неявна самопрезентація	1	3	1	5
3		Презентація	1	2		3
4		Відведення звинувачень	2	2	1	5
5		Відведення критики	1	3	1	5
6		Самовиправдання	1	2	1	4
7		Самозбереження	1	4	1	6
8		Самокритика	1			1
Всього:			11	19	6	36
9	Вони	Звинувачення	1	4	1	6
10		Безособистісне звинувачення	1	2	1	4
11		Викриття	1	6	2	9
12		Безособистісне викриття	1	2	1	4
13		Дискредитація		8	3	11
14		Критика	2	6	2	10
15		Протистояння	1	2	1	4
16		Розмежування	2		1	3
17		Загроза		1	1	2
Всього:			9	31	13	53
18	Третя сторона	Кооперація	2	3		5
19		Заспокоєння аудиторії	1	3	1	5
20		Відмова у проханні		1		1
21		Спонука	2	3		5
22		Попередження	1	2	2	5
Всього:			6	12	3	21
23	Ситуація	Аналіз+	1	1	1	3
24		Аналіз-	1	4	1	6
25		Аналіз +/-	3	1	1	5
26		Оцінювання+	1			1
27		Інформація	4	2	1	7
Всього:			10	8	4	22

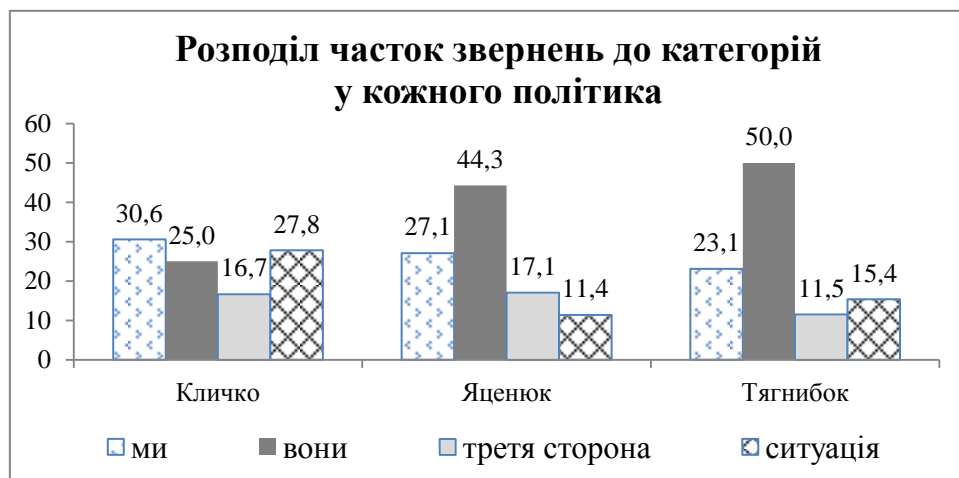
Таблиця 2

Розподіл інтенцій (відносні показники)

№	Категорія	Інтенція	Інтерв'ю № 1 (%)	Інтерв'ю № 2 (%)	Інтерв'ю № 3 (%)	Всього:
1	Ми	Самопрезентація	8,3	4,3	3,8	19,4
2		Неявна самопрезентація	2,8	4,3	3,8	13,9
3		Презентація	2,8	2,9	-	8,3
4		Відведення звинувачень	5,6	2,9	3,8	13,9
5		Відведення критики	2,8	4,3	3,8	13,9
6		Самовиправдання	2,8	2,9	3,8	11,1
7		Самозбереження	2,8	5,7	3,8	16,7
8		Самокритика	2,8	-	-	2,8
Всього:			30,6	27,1	23,1	100,0
9	Вони	Звинувачення	2,8	5,7	3,8	11,3
10		Безособистісне звинувачення	2,8	2,9	3,8	7,5
11		Викриття	2,8	8,6	7,7	17,0
12		Безособистісне викриття	2,8	2,9	3,8	7,5
13		Дискредитація	0,0	11,4	11,5	20,8
14		Критика	5,6	8,6	7,7	18,9
15		Протистояння	2,8	2,9	3,8	7,5
16		Розмежування	5,6	0,0	3,8	5,7
17		Загроза	0,0	1,4	3,8	3,8
Всього:			25,0	44,3	50,0	100,0
18	Третя сторона	Кооперація	5,6	4,3	-	23,8
19		Заспокоєння аудиторія	2,8	4,3	3,8	23,8
20		Відмова у проханні	-	1,4	-	4,8
21		Спонука	5,6	4,3	-	23,8
22		Попередження	2,8	2,9	7,7	23,8
Всього:			16,7	17,1	11,5	100,0
23	Ситуація	Аналіз+	2,8	1,4	3,8	13,6
24		Аналіз-	2,8	5,7	3,8	27,3
25		Аналіз +/-	8,3	1,4	3,8	22,7
26		Оцінювання+	2,8	-	-	4,5
27		Інформація	11,1	2,9	3,8	31,8
Всього:			27,8	11,4	15,4	100,0

Висновки

Отже, заданого переліку інтенцій виявилось цілком достатньо для аналізу політичних інтерв'ю, які було обрано. Проте є інтенції більш уживані та менш уживані. У кожній з категорій не можна виділити певну "кореневу" інтенцію, тому що існують суттєві відмінності в інтерв'ю різних політиків. На діаграмі (рис. 1) зображено розподіл часток кожної з категорій для окремих політиків, у яких бралися інтерв'ю.

Рис. 1

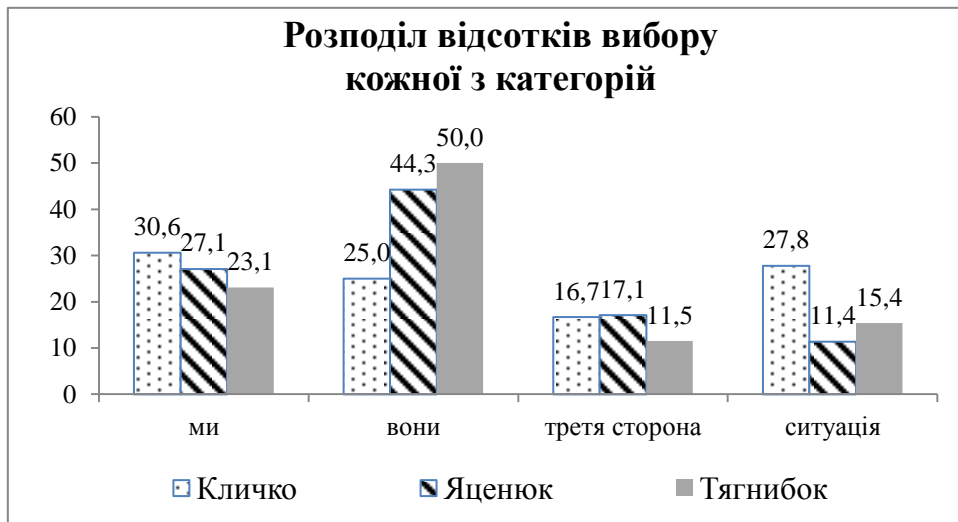
Цікавим є те, що різні політики дещо по-різному будують своє мовлення. Віталій Кличко переважно звертається до категорій "ми" та "ситуація" (30,6% та 27,8% відповідно). Перш за все, це можна пояснити тим, що він є молодим політиком, політиком, що вперше вступає в політичні перегони на всеукраїнському рівні, не є депутатом Верховної Ради України. Також це політик, що представляє партію, яка позиціонує себе як така, що є носієм європейських цінностей. Нова партія несе нову ідею і аналізує основні запити людей – пошук нових облич на політичному горизонті, а також намагається уникати та враховувати помилки попередників.

Інші ж політики, які залучені до аналізу, – Тягнибок і Яценюк – політики з дещо більшим політичним досвідом, у них домінуючою є категорія "вони". В А. Яценюка на категорію "вони" припадає 44,3% інтенцій, у О. Тягнибока – 50% інтенцій. Певні відмінності у цих політиків спостерігаються в розподілі значень серед категорій "третя сторона" та "ситуація". Яценюк більше звертався до категорії "третя сторона" – 17,1%, і 11,4% – категорія "ситуація". Тоді як у О. Тягнибока 15,4% – "ситуація", 11,5% "третя сторона". При цьому слід зазначити, що Арсеній Яценюк – депутат фракції "Наша Україна – Народна Самооборона", в той час як Олег Тягнибок – не є депутатом Верховної Ради України.

Важливо взяти до уваги того факту, що також частково можливо на результати вплинуло те, що телеефір, що відбувся за участю О. Тягнибока відбувався 5 березня – у день після виборів Президента Російської Федерації, тому значною мірою направленість і тематика інтерв'ю значною мірою були зумовлені саме цією подією в Російській Федерації.

З іншого боку, можна сказати, що загалом дві категорії отримують найбільшу частку інтенцій у мовленні політиків – це категорії "ми" і "вони". Діаграма на рисунку 2 ілюструє цей факт. Це можна пояснити тим, що одним з ключових завдань виступу політиків на подібних шоу, зокрема опозиційних, є дискредитація та критика дій нинішньої влади і презентація власної політичної сили, своєрідна "самореклама".

Рис. 2

Тепер перейдемо до аналізу звернення політиків до різних інтенцій. У категорії "ми" інтенцією, що зустрічається рідко, є інтенція "самокритика" – 2,8% у В. Кличка (умовно це можна назвати "я новий гравець, мені треба багато чому вчитись, тому можу критикувати себе") і не зустрічається в інших політиків. Також слабо наповненою є категорія "презентація": у Кличка 2,8%, у Яценюка 2,9%, у Тягнибока не зустрічається. Цей факт можна б пояснити тим, що політики, говорячи про позитивні успіхи, про динаміку росту, про креативні чи успішні ініціативи, прямо чи опосередковано намагаються презентувати власні ідеї, тому відповідно отримуємо, що показники "самопрезентація" (19,4%), "неявна самопрезентація" (13,9%) та "самозбереження" (16,7%) стають ключовими показниками цієї категорії.

На рисунках 3–5 зображені розподіли за різними політиками щодо частот кожної з інтенцій категорії "ми".

Рис. 3

Рис. 4

Рис. 5

Проте слід зауважити, що подібні "стрижні" слід розглядати для кожного з політиків окремо, оскільки в даному випадку немає однозначних показників (рис. 3–5). Так, для В. Кличка найбільш частими є інтенції самопрезентації (8,3%) та відведення звинувачень (5,6%) – виведення себе на політичний ринок та уникнення гострих та прямих запитань, для А. Яценюка самозбереження (5,7%) – як основна з цілей публічних виступів, а саме: відстоювання позицій власної політичної сили, тоді як у О. Тягнибока частоти показників інтенції категорії "ми" розподілені рівномірно, що говорить про основну мету виступу – орієнтацію на критику чи аналіз зовнішніх від політика та його політичних подій, а не саморекламу чи виправдовування. Хоча, знову ж таки, фактор тематики слід враховувати. Більшою мірою в інтерв'ю здійснювався аналіз політичної ситуації в Росії, що апіорі вимагає орієнтацію на зовнішні чинники.

Аналіз інтенцій категорії "вони" (рис. 6–8). Найнижчою частота звернення є до інтенції "загроза". Політики, все-таки, тримаються в рамках дипломатичної мови та рідко дозволяють собі перехід до прямих погроз, частіше це певні заклики, критика, дискредитація та негативний аналіз ситуації, риторичні запитання, які закликають аудиторію до власних роздумів.

Щодо виділення "стрижневих" інтенцій категорії – тут дещо більш однозначно: критика та дискредитація. Проте, знову ж таки, з поправкою на особистість. В. Кличко до критичних інтенцій звертається у 5,6% інтенцій, так само як і до інтенцій "розмежування", тоді як інтенція "дискредитація" не

використовується. Цей політик поводить себе більш толерантно, стримано, апелює до фактів, менше до емоцій, намагається зіставляти та порівнювати позивні речі, вказує на помилки тієї чи іншої команди, проте робить це без мети кардинального підриву чийогось авторитету.

Рис. 6

Рис. 7

Рис. 8

Арсеній Яценюк при цьому у своєму мовленні є значною мірою більш емоційний та радикальний, 11,4% – дискредитація, 8,6% – критика, 8,6% – викриття, 5,7% – звинувачення. У своєму мовленні Яценюк оперує фактами та емоціями, не уникає прямих звинувачень, називає головних осіб держави, звинувачуючи їх у тих чи інших діях (або бездіяльності), зокрема, часто мова йде про Президента України – Віктора Януковича. Олег Тягнибок дуже схожий у своїх інтенціях с Арсенієм Яценюком: 11,5% – дискредитація, 7,7% – критика, 7,7% – викриття. Він також емоційний у своїх висловлюваннях, гостро критикує і звинувачує владу, дотримується радикальних націоналістичних поглядів, демонструє дещо зневажливе ставлення до опонентів. Така позиція обох цих політиків більше нагадує атаку, напад, аніж конструктивний діалог.

Аналіз інтенцій категорії "третя сторона". Загальна тенденція: не дуже висока частота звернення до цих інтенцій. Цікавою для нас є інтенція "кооперація", яка, на фоні об'єднуючих закликів опозиції та очікувань єдиного фронту, виглядає не надто переконливою. Лише у В. Кличка існує незначне перева-

жання цієї інтенції над іншими (по 5,6% кооперація та спонука), що свідчить про те, що є ймовірність того, що ця політична сила і її лідер слідує тим ідеям, які декларують. О. Тягнибок звертався до цієї категорії більшою мірою з інтенцією "попередження" (7,7%), що свідчить більше про агресивні, протестні, дещо дестабілізаційні, проте далеко не коопераційні настрої.

Аналіз інтенцій категорії "ситуація". В. Кличко переважно використовував дану категорію для оцінки реальної ситуації саме такою, якою вона є (інформація 11,1%, аналіз +/- 8,3%). В той час як для Яценюка основною інтенцією був аналіз – (5,7%), інтенція позитивного оцінювання була відсутня, а в Тягнибока – рівномірно низький розподіл за всіма інтенціями категорії, також окрім позитивного оцінювання.

Отже, проведений аналіз показав, що ці політики, хоч і є всі опозиційними, проте вони суттєво відрізняються один від одного.

Віталій Кличко – молодий в українській політиці, не діє за шаблонними стилями поведінки на подібних політичних ток-шоу, вірить у ті цінності, які декларує, робить кроки для їх реалізації, не переходить на особисті звинувачення, є прихильником об'єктивної критики, переважно оперує фактами та аналітикою без емоційного забарвлення. Готовий до кооперації з іншими опозиційними політичними силами, зокрема через процедуру праймеріз.

Арсеній Яценюк – депутат Верховної Ради, має значний досвід роботи в українській політиці. Рідше звертається до самопрезентації, частіше звертається до прямих чи опосередкованих звинувачень. Діалог веде на високоемоційному рівні, основною метою виступу на шоу є демонстрація негативних дій уряду, а не налаштованість на конструктив. Необхідність кооперації декларується, проте реальних інтенцій до неї є значно менше, аніж емоційних запитів.

Олег Тягнибок – не менш емоційний, ніж Арсеній Петрович, політик. Також рідше звертається до презентації та самопрезентації, значно більшою мірою намагається звинувачувати в усьому чинну владу, опозицію, "інакомислячих" у тому, що трапляється в тій чи іншій ситуації. Іntenції до кооперації виявлені слабо.

Тому можна говорити, що за станом на березень 2012 р. лідери партій, які є опозиційними, не готові об'єднуватися навколо ідей та принципів, наразі більше спостерігається бажання об'єднання не "заради", а "супроти" – аби хоч якось протистояти провладній більшості. Проте не відомо, до чого такі об'єднання, навіть якщо вони відбудуться (що поки що мало ймовірно), призведуть згодом.

Отже, проведений інтенс-аналіз дозволив зробити певні висновки, але для їх верифікації необхідно:

1. Збільшити обсяг аналізованих матеріалів.
2. Здійснити дослідницьку тріангуляцію для того, щоб максимально уникнути впливу суб'єктивізму дослідника та мати можливість говорити про більш об'єктивні результати дослідження.

1. Війна до переможного кінця?: Повний текст програми "Свобода слова" від 27 лютого 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://svobodaslova.ictv.ua/ukr/catalog/2012-02-27/text536.html>
2. Политический дискурс: методы анализа тематической структуры и метафорики / Баранов А.Н., Михайлова О.В., Сатаров Г.А., Шипова Е.А. – М.: [Фонд ИНДЕМ], 2004. – 94 с. (Труды фонда ИНДЕМ / Регион. обществ. фонд Информатика для демократии).
3. *Сергеев В. М.* Некоторые подходы к анализу языка политики (на примере понятий "хаос", "лидер", "свобода") / В. М. Сергеев, К. В. Сергеев // Политические исслед. – 2001. – № 5.
4. СМІ в Україні: Програми і проекти. Исследования [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://institute.gorshenin.ua/researches/99_smi_v_ukraine_.html
5. Україна-Росія: на порозі змін?: Повний текст програми "Свобода слова" від 05 березня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://svobodaslova.ictv.ua/ukr/catalog/2012-03-05/text538.html>
6. *Ушакова Т. Н.* Слово в действии: интен-анализ политического дискурса/ Т. Н. Ушакова, Н. Д. Павлова. – СПб. : Алетейя, 2000. – 316 с.
7. Яка ціна стратегічного братерства?: Повний текст програми "Свобода слова" від 20 лютого 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://svobodaslova.ictv.ua/ukr/catalog/2012-02-20/text534.html>
8. *Федотова Л. Н.* Анализ содержания – социологический метод изучения средств массовой коммуникации / Л. Н. Федотова. – М. : Научный мир, 2001. – 214 с.
9. *Шварценберг Р. Ж.* Политическая социология / Р. Ж. Шварценберг. В 3 ч. Ч. 1. – М. : Российская академия управления, 1992. – 180 с.

Транслітерований список джерел

1. Vijna do peremozhnogo kincja?: Povnyj tekst programy «Svoboda slova» vid 27 ljutogo 2012 roku [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://svobodaslova.ictv.ua/ukr/catalog/2012-02-27/text536.html> [in Ukrainian]
2. Politicheskij diskurs: metody analiza tematicheskoj struktury i metaforiki / Baranov A.N., Mihajlova O.V., Satarov G.A., Shipova E.A. – M.: [Fond INDEM], 2004. – 94 s. (Trudy fonda INDEM / Region. obwestv. fond Informatika dlja demokratii). [in Russian]
3. Sergeev V.M. Nekotorye podhody k analizu jazyka politiki (na primere ponjatij «haos», «lider», «svoboda») / V.M. Sergeev, K.V. Sergeev // Politicheskije issled. – 2001. – № 5. [in Russian]
4. SMI v Ukraine: Programmy i proekty. Issledovanija [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: http://institute.gorshenin.ua/researches/99_smi_v_ukraine_.html. [in Russian]
5. Ukrai'na-Rosija: na porozi zmin?: Povnyj tekst programy «Svoboda slova» vid 05 be-reznja 2012 roku [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://svobodaslova.ictv.ua/ukr/catalog/2012-03-05/text538.html> [in Ukrainian]
6. Ushakova T. N. Slovo v dejstvii: intent-analiz politicheskogo diskursa/ T. N. Ushakova, N. D. Pavlova – SPB.: Aletejja, 2000. – 316 s. [in Russian]

7. Jaka cina strategichnogo braterstva?: Povnyj tekst programy «Svoboda slova» vid 20 ljutogo 2012 roku [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://svobodaslova.ictv.ua/ukr/catalog/2012-02-20/text534.html> [in Ukrainian]
8. Fedotova L.N. Analiz sodержanija – sociologicheskij metod izuchenija sredstv massovoj kommunikacii / L.N. Fedotova. – M. : Nauchnyj mir, 2001. – 214 s. [in Russian]
9. Schwarzenberg R. Politicheskaja sociologija / R. Schwarzenberg. V 3 ch. Ch. 1. – M. : Rossijskaja akademija upravlenija, 1992. – 180 s. [in Russian]

Отримано 24.06.12

А. И. Мазурок, бакалавр социологии

**ИНТЕНТ-АНАЛИЗ ВИСТУПЛЕНИЙ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ
УКРАИНСКОГО ОПОЗИЦИОННОГО ПОЛИТИКУУМА:
ЛАТЕНТНОЕ VS РЕАЛЬНОЕ**

В статье представлены результаты изучения публичных выступлений политиков-оппозиционеров методом интент-анализа. Эмпирическую базу статьи составляют выступления политиков на одном из телевизионных шоу Украины. Проведенный интент-анализ позволил выделить реальные и латентные значения, заложенные в политической коммуникации.

Ключевые слова: методы анализа текстов, интент-анализ, политическая коммуникация, украинская оппозиция, анализ публичных выступлений.

A. I. Mazurok

**INTENT-ANALYSIS OF SPEECHES OF REPRESENTATIVES OF
UKRAINIAN OPPOSITION POLITICIANS: LATENT VS REAL**

In the article "Intent-analysis of speeches of representatives of Ukrainian opposition politicians: latent vs real" author presents the results of the study of opposition politicians' public speeches by intent-analysis. Empirical base of the article was formed by the politicians' speeches on one of the TV show. Conducted intent-analysis allowed picking out the real and latent value inherent in political communication.

Key words: methods of analysis of texts, intent analysis, political communication, the Ukrainian opposition, analysis of public speaking.